

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

10. července 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Nařízení (EU) č. 1215/2012 – Příslušnost a uznávání a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech – Výlučná příslušnost – Článek 24 body 1 a 5 – Spory, jejichž předmětem jsou věcná práva k nemovitostem a spory, jejichž předmětem je výkon rozhodnutí – Soudní dražba, jejímž předmětem je nemovitost – Odpůrcí žaloba proti rozdělení výtěžku této dražby“

Ve věci C-722/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Bezirksgericht Villach (okresní soud ve Villachu, Rakousko) ze dne 19. prosince 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 27. prosince 2017, v řízení

Norbert Reitbauer,

Dolinschek GmbH,

B. T. S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH,

Elektrounternehmen K. Maschke GmbH,

Klaus Egger,

Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH

proti

Enricovi Casamassimovi,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, C. Toader (zpravodajka), A. Rosas, L. Bay Larsen a M. Safjan, soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 16. ledna 2019,

* Jednací jazyk: němčina.

s ohledem na vyjádření předložená:

- za N. Reitbauera, Dolinschek GmbH, B. T. S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH, Elektrounternehmen K. Maschke GmbH, K. Eggera a Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH, G. Götzem, Rechtsanwalt,
- za E. Casamassimu H. Walderem, Rechtsanwalt,
- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, M. Figueiredem a P. Lacerdou, jako zmocněnci,
- za švýcarskou vládu M. Schöllem, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi M. Heller a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. dubna 2019,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 24 bodu 1 a 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, s. 1).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Norbertem Reitbauerem, společností Dolinschek GmbH, společností B. T. S. Trendfloor Raumausstattungs-GmbH, společností Elektrounternehmen K. Maschke GmbH, Klausem Eggerem a společností Architekt DI Klaus Egger Ziviltechniker GmbH (dále jen „Reitbauer a další“) na straně jedné a Enricem Casamassimou, s bydlištěm v Itálii na straně druhé ve věci odpůří žaloby proti rozdělení výtěžku soudní dražby nemovitosti nacházející se v Rakousku.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 15, 21 a 34 odůvodnění nařízení č. 1215/2012 zní takto:

„(15) Pravidla pro určení příslušnosti by měla být vysoce předvídatelná a měla by vycházet ze zásady, podle které je příslušnost obecně založena na místě bydliště žalovaného. Příslušnost by měla být na tomto základě vždy určitelná, kromě několika přesně vymezených případů, kdy předmět sporu nebo smluvní volnost stran opravňuje k použití odlišného spojujícího prvku. Sídlo právnické osoby musí být v nařízení samostatně vymezeno tak, aby společná pravidla byla přehlednější a zamezilo se sporům o příslušnost.

[...]

- (21) V zájmu harmonického výkonu spravedlnosti je nezbytné minimalizovat možnost souběžných řízení a zajistit, aby v různých členských státech nebyla vydána vzájemně neslučitelná rozhodnutí. Měl by existovat jasný a účinný mechanismus pro řešení souběžně probíhajících řízení, a rovněž pro zamezení obtíží vyplývajících z rozdílů mezi jednotlivými členskými státy, pokud jde o stanovení doby, kdy se věc považuje za projednávanou. Pro účely tohoto nařízení by měla být tato doba stanovena samostatně.

[...]

(34) Měla by být zajištěna kontinuita mezi úmluvou [ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32)], nařízením [Rady] (ES) č. 44/2001 [ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42)] a tímto nařízením a za tímto účelem by měla být přijata přechodná ustanovení. Stejná potřeba kontinuity trvá, i pokud jde o výklad Bruselské úmluvy z roku 1968 a nařízení, která ji nahrazují, Soudním dvorem Evropské unie.“

- 4 Kapitola II tohoto nařízení, nadepsaná „Příslušnost“, obsahuje mimo jiné oddíl 1, „Obecná ustanovení“, a oddíl 2, „Zvláštní příslušnost“. Článek 4 odst. 1, který je součástí tohoto oddílu 1, stanoví:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště v některém členském státě, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“

- 5 Článek 7 uvedeného nařízení zní následovně:

„Osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována:

- 1) a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn;
- b) pro účely tohoto ustanovení a pokud nebylo dohodnuto jinak, je místem plnění zmíněného závazku:
 - v případě prodeje zboží místo na území členského státu, kam zboží podle smlouvy bylo nebo mělo být dodáno,
 - v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty;

[...]“

- 6 Podle čl. 24 bodu 1 a 5 téhož nařízení:

„Bez ohledu na bydliště stran mají výlučnou příslušnost tyto soudy členského státu:

- 1) pro řízení, jejichž předmětem jsou věcná práva k nemovitostem a nájem nemovitostí, soudy členského státu, v němž se nemovitost nachází;

[...]

- 5) pro řízení, jejichž předmětem je výkon rozhodnutí, soudy členského státu, v němž byl nebo má být výkon rozhodnutí proveden.“

Rakouské právo

EO

- 7 Z ustanovení § 209 až § 212 Exekutionsordnung (exekuční řád, dále jen „EO“) vyplývá, že rozdělení výtěžku nedobrovolné dražby nemovitosti musí být projednáno ústně. Za tímto účelem jsou věřitelé vyzváni, aby přihlásili své nároky k výtěžku, který má být rozdělen, a prokázali je písemnými listinami. Při jednání se zkoumá oprávněnost pohledávek a jejich pořadí.
- 8 V rámci řízení o rozdělení výtěžku nedobrovolné dražby nemovitosti mohou věřitelé a dlužník podat podle § 213 EO proti uznání pohledávek odpor. Odpor se může týkat existence, pořadí a výše přihlášených pohledávek.
- 9 Podle § 231 odst. 1 EO soud rozhodne o právních otázkách vznesených prostřednictvím odporu usnesením o rozdělení výtěžku. Pokud rozhodnutí o odporu závisí na zjištění sporných skutečností, navrhovatel je usnesením o rozdělení výtěžku vyzván k podání odpůrcí žaloby proti rozdělení výtěžku.
- 10 Podle § 232 EO je vykonávací soud příslušný k rozhodnutí o odpůrcí žalobě proti rozdělení výtěžku.

AnfO

- 11 Podle § 1 Anfechtungsordnung (odpůrcí řád, dále jen „AnfO“) je cílem odpůrcí žaloby, aby podvodná právní jednání, která se týkají majetku dlužníka, byla prohlášena za neúčinná ve vztahu k věřiteli, který podal žalobu, a to pouze vůči němu. Tuto žalobu lze podat, pokud exekuce na majetek dlužníka neumožnila nebo neumožňuje úplné uspokojení věřitele a existují vyhlídky, že prostřednictvím této žaloby lze dosáhnout takového uspokojení.
- 12 Z ustanovení § 2 a § 3 AnfO vyplývá, že pauliánskou odpůrcí žalobu lze podat v případě úmyslu přivodit majetkovou újmu nebo promrhání majetku, jakož i v případě bezúplatného nakládání s majetkem.
- 13 Podle § 6 AnfO odpůrcí žalobě nebrání skutečnost, že ohledně sporného právního jednání byl vydán exekuční titul, nebo že k němu došlo v souvislosti s výkonem rozsudku.
- 14 Jak vyplývá z § 10 AnfO, pauliánskou odpůrcí žalobu lze podat v rámci řízení o rozdělení výtěžku nedobrovolné dražby.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 15 Enrico Casamassima a paní C., kteří mají bydliště v Římě (Itálie), byli přinejmenším do jara 2014 životními partnery. V roce 2010 si koupili dům ve Villachu (Rakousko). Do katastru nemovitostí byla zapsána jako vlastník pouze paní C.
- 16 Práce na renovaci nemovitosti byly následně objednány u N. Reitbauera a dalších. Vzhledem k tomu, že platby za tyto práce nebyly uhrazeny v plné výši, podal N. Reitbauer a další proti paní C. žalobu na náhradu škody. Tomuto návrhu bylo řadou rozsudků, mezi nimi prvním, jenž není konečný a byl vydán na začátku roku 2014, vyhověno.
- 17 Dne 7. května 2014 paní C. uznala před soudem v Římě, že má vůči E. Casamassimovi dluh ze zápůjčky ve výši 349 772,95 eura, přičemž podmínky splacení tohoto dluhu během pěti let byly smluveny v rámci soudního smíru. Kromě toho se paní C. zavázala, že k zajištění této pohledávky nechá k nemovitosti ve Villachu vložít zástavní právo.

- 18 Notářským zápisem ze dne 13. června 2014, vyhotoveným ve Vídni (Rakousko), provedla paní C. nové uznání uvedeného dluhu. Dne 18. června 2014 bylo do katastru nemovitostí vloženo zástavní právo k dotyčné nemovitosti ve prospěch E. Casamassimy.
- 19 První rozsudek vydaný ve prospěch N. Reitbauera a dalších na začátku roku 2014 v návaznosti na žalobu na náhradu škodu se stal vykonatelným až po zápisu zástavního práva k nemovitosti ve prospěch E. Casamassimy, takže zástavy N. Reitbauera a dalších váznoucí na nemovitosti paní C., jež vznikla v důsledku výkonu tohoto rozsudku, byly proto v pořadí až za zástavou E. Casamassimy.
- 20 Dne 3. září 2015 soud v Římě potvrdil soudní smír uzavřený mezi paní C. a E. Casamassimou jakožto evropský exekuční titul v souladu s ustanoveními nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky (Úř. věst. 2004, L 143, s. 15; Zvl. vyd. 19/07, s. 38).
- 21 V únoru 2016 podal E. Casamassima u Bezirksgericht Villach (okresní soud ve Villachu, Rakousko), předkládajícího soudu, návrh na provedení nedobrovolné dražby dotyčné nemovitosti. Z pořadí věřitelů uvedeného v katastru nemovitostí vyplývá, že cena 280 000 eur, za kterou byla nemovitost na podzim roku 2016 vydražena, připadla téměř v plné výši E. Casamassimovi na základě zástavního práva k nemovitosti zapsaného v tomto katastru nemovitostí v jeho prospěch.
- 22 Norbert Reitbauer a další učinili několik právních kroků, aby zabránili takovému rozdělení výtěžku soudní dražby.
- 23 V červnu 2016 tak N. Reitbauer a další podali u Landesgericht Klagenfurt (zemský soud v Klagenfurtu, Rakousko) proti M. Casamassimovi a paní C. pauliánskou odpůřčí žalobu. Tento soud usnesením, které nabylo právní moci v červenci 2017, odmítl s ohledem na bydliště E. Casamassimy a paní C. nacházející se mimo Rakousko svou mezinárodní příslušnost a odmítl i tuto žalobu.
- 24 Dále na jednání konaném dne 10. května 2017 u předkládajícího soudu v souladu s § 209 až § 212 EO za účelem rozdělení výtěžku soudní dražby mezi různé věřitele podali N. Reitbauer a další odpor podle § 213 EO, co se týče rozdělení výtěžku ve vztahu k E. Casamassimovi.
- 25 Po vznesení tohoto odporu podal N. Reitbauer a další u předkládajícího soudu na základě § 232 EO odpůřčí žalobu proti rozdělení výtěžku, v rámci níž vznesli dva důvody odporu. První důvod směřuje k určení, že rozhodnutí o přidělení výtěžku ze soudní dražby E. Casamassimovi bylo nesprávné, neboť pohledávka posledně uvedeného měla zaniknout započtením na náhradu škody, kterou byl paní C. dlužen z důvodu, že objednal renovační práce u N. Reitbauera a dalších bez jejího souhlasu. Druhý důvod, který předkládající soud klade na roveň pauliánské odpůřčí žalobě, se týká uznání dluhu ze dne 13. června 2014, které bylo podle N. Reitbauera a dalších pořízeno notářským zápisem pouze za účelem získání přednostního postavení při uplatnění nároků z dotyčné nemovitosti.
- 26 Pro účely odůvodnění mezinárodní soudní příslušnosti Bezirksgericht Villach (okresní soud ve Villachu) k rozhodnutí o takové žalobě se N. Reitbauer a další dovolávali čl. 24 bodu 5 nařízení č. 1215/2012. Naproti tomu E. Casamassima vznesl námitku mezinárodní nepřislušnosti tohoto soudu a tvrdil, že žaloba v původním řízení má v podstatě povahu obdobnou povaze pauliánské odpůřčí žaloby, ohledně níž již Soudní dvůr rozsudkem ze dne 26. března 1992, Reichert a Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149) rozhodl, že se na ni nevztahuje toto pravidlo o výlučné příslušnosti.
- 27 Předkládající soud uvádí, že podle rakouského práva lze na jednání, organizovaném za účelem projednání rozdělení výtěžku soudní dražby, v případě odporu podaného podle § 213 EO ověřit existenci a pořadí pohledávek. Pokud rozhodnutí o odporu závisí na konstatování sporných skutečností, jsou účastníci řízení vyzváni, aby ve lhůtě jednoho měsíce podali odlišnou žalobu, a sice odpůřčí žalobu proti rozdělení výtěžku.

- 28 Tato žaloba má za následek odklad vykonatelnosti rozhodnutí o rozdělení výtěžku, co se týče jeho sporné části.
- 29 Podle předkládajícího soudu umožňuje odpůrcí žaloba proti rozdělení výtěžku provést zejména přezkum relativní neúčinnosti zástavního práva k nemovitosti, kterého se N. Reitbauer a další snaží dosáhnout u tohoto soudu prostřednictvím druhého důvodu odporu. Uvedený soud má za to, že tato možnost dává odpůrcí žalobě proti rozdělení výtěžku povahu pauliánské odpůrcí žaloby.
- 30 Co se týče mezinárodní soudní příslušnosti k rozhodnutí o odpůrcí žalobě proti rozdělení výtěžku, předkládající soud se zamýšlí nad otázkou, zda pravidla pro určení příslušnosti musí být zkoumána s ohledem na takovou žalobu posuzovanou obecně a abstraktním způsobem nebo s ohledem na každý důvod odporu vznesený v konkrétním případě.
- 31 Podle tohoto soudu charakteristiky tohoto řízení posuzovaného jako celek odrážejí silnou spojitost se soudem místa nuceného výkonu rozhodnutí nebo místa zastavené nemovitosti.
- 32 Co se týče pravidel výlučné příslušnosti ve prospěch soudů členského státu, v němž byl nebo má být výkon rozhodnutí proveden, stanovených v čl. 24 bodu 5 nařízení č. 1215/2012, předkládající soud tvrdí, že podle EO spadá odpůrcí žaloba proti rozdělení výtěžku do obligatorní příslušnosti vykonávacího soudu. I když platí, že hlavním cílem žaloby na základě § 232 EO není bránit se výkonu rozhodnutí vzhledem k tomu, že dlužník již pozbyl vlastnictví k nemovitosti během soudní dražby, je dotyčná nemovitost nahrazena v této fázi výtěžkem prodeje, takže rozdělení tohoto výtěžku soudem spadá rovněž mezi činnosti vykonávacího orgánu.
- 33 Co se týče pravidel výlučné pravomoci ve prospěch soudů členského státu, v němž se nemovitost nachází, stanovených v čl. 24 bodu 1 nařízení č. 1215/2012, předkládající soud poukazuje na to, že odpůrcí žaloba proti rozdělení výtěžku také spadá do oblasti působnosti tohoto ustanovení, neboť taková žaloba tvoří fázi výkonu zástavního práva, která končí rozdělením výtěžku prodeje nemovitosti, která je předmětem tohoto zástavního práva.
- 34 Za těchto podmínek se Bezirksgericht Villach (okresní soud ve Villachu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 24 bod 5 nařízení č. 1215/2012 vykládán v tom smyslu, že odpůrcí žaloba proti rozdělení výtěžku, upravená v § 232 EO, spadá v případě sporu ohledně rozdělení výtěžku soudní dražby do působnosti tohoto ustanovení,
- a to i v případě, že se žaloba zástavního věřitele podaná proti jinému zástavnímu věřiteli
- a) opírá o důvod odporu vycházející z toho, že jeho pohledávka ze zápůjčky zajištěná zástavním právem zanikla z důvodu započtení s pohledávkou uplatňovanou dlužníkem z titulu náhrady škody, a
- b) která se navíc – stejně jako pauliánská odpůrcí žaloba (Anfechtungsklage) – opírá o důvod odporu vycházející z toho, že zřízení zástavního práva zajišťujícího tuto pohledávku ze zápůjčky je z důvodu zvýhodnění věřitele relativně neúčinné?
- 2) Musí být čl. 24 bod 1 nařízení č. 1215/2012 vykládán v tom smyslu, že odpůrcí žaloba proti rozdělení výtěžku, která je upravena v § 232 [EO], spadá v případě sporu o rozdělení výtěžku soudní dražby do působnosti tohoto ustanovení,
- a to i v případě, že se žaloba zástavního věřitele podaná proti jinému zástavnímu věřiteli
- a) opírá o důvod odporu, podle něhož jeho pohledávka ze zápůjčky zajištěná zástavním právem zanikla z důvodu započtení s pohledávkou uplatňovanou dlužníkem z titulu náhrady škody, a

- b) která se navíc – stejně jako pauliánská odpůrcí žaloba (Anfechtungsklage) – opírá o důvod odporu vycházející z toho, že zřízení zástavního práva zajišťujícího tuto pohledávku ze zápůjčky je z důvodu zvýhodnění věřitele relativně neúčinné?“

K předběžným otázkám

- 35 Podstatou obou otázek předkládajícího soudu, které je nutné zkoumat společně, je, zda čl. 24 body 1 a 5 nařízení č. 1215/2012 musí být vykládán v tom smyslu, že odpůrcí žaloba věřitele proti rozdělení výtěžku soudní dražby nemovitosti znějící na jedné straně na určení zániku pohledávky započtením s konkurenční pohledávkou, a na druhé straně na určení relativní neúčinnosti zástavního práva zajišťujícího vymožení této posledně uvedené pohledávky, spadá do výlučné pravomoci soudů členského státu, v němž se nemovitost nachází nebo soudů místa nuceného výkonu rozhodnutí.
- 36 Na úvod je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury vzhledem k tomu, že nařízení č. 1215/2012 ruší a nahrazuje nařízení č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000, které nahrazuje Úmluvu ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ve znění následujících úmluv o přistoupení nových členských států k této úmluvě, výklad podaný Soudní dvorem, pokud jde o ustanovení těchto posledně uvedených právních nástrojů, nadále platí pro ustanovení nařízení č. 1215/2012 v rozsahu, v němž lze tato ustanovení kvalifikovat jako „rovnocenná“ (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 31. května 2018, Nothartová, C-306/17, EU:C:2018:360, bod 18, ze dne 15. listopadu 2018, Kuhn, C-308/17, EU:C:2018:911, bod 31, jakož i ze dne 28. února 2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, bod 45 a citovaná judikatura).
- 37 Systém určování obecné příslušnosti stanovený v kapitole II nařízení č. 1215/2012 je založen na obecném pravidle, uvedeném v jeho čl. 4 odst. 1, podle kterého osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, mohou být žalovány u soudů tohoto státu bez ohledu na státní příslušnost účastníků řízení.
- 38 Pouze jako výjimku z tohoto obecného pravidla příslušnosti soudů podle místa bydliště žalovaného stanoví článek 24 nařízení č. 1215/2012 pravidla pro výlučnou příslušnost, zejména v oblasti věcných práv k nemovitostem a výkonu rozhodnutí. Tato zvláštní pravidla příslušnosti musí být tudíž vykládána striktně.
- 39 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že podle relevantních pravidel EO se v návaznosti na řízení o soudní dražbě nemovitosti rozhodne o rozdělení výtěžku nuceného výkonu rozhodnutí na jednání organizovaném před vykonávajícím soudem. V případě, že je nárok věřitele na podíl zpochybněn, soud při této příležitosti ověří zejména existenci a pořadí pohledávek. V případě, že rozhodnutí o odporu závisí na zjištění sporných skutkových okolností, jsou účastníci řízení vyzváni, aby podali odpůrcí žalobu proti rozdělení výtěžku.
- 40 V projednávané věci N. Reitbauer a další namítali na podporu odpůrcí žaloby proti rozdělení výtěžku v původním řízení jednak zánik pohledávky E. Casamassimy započtením, a jednak relativní neúčinnost zástavního práva zajišťujícího vymožení této pohledávky, přičemž tato posledně uvedená námitka má podle předkládajícího soudu povahu pauliánské odpůrcí žaloby.
- 41 I když je nesporné, že odpůrcí žaloba proti rozdělení výtěžku posuzovaná jako celek vykazuje spojitost s vykonávacím řízením, v rámci něhož se provádí nedobrovolná dražba nemovitosti, nemění to nic na tom, že důvody vznesené v rámci takové žaloby se mohou, jak vyplývá z písemností ve spise předloženém Soudnímu dvoru, pokud jde o jejich obsah velmi lišit, a mohou tak mít odlišnou právní povahu, takže jejich blízkost s nuceným výkonem nebo s věcnými právy k nemovitostem se může značně měnit.

- 42 Celková analýza odpůrčí žaloby proti rozdělení výtěžku, pro účely určení pravidel mezinárodní soudní příslušnosti použitelných na tuto žalobu, by tedy byla, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 35, 38 a 48 svého stanoviska, v rozporu se striktním výkladem pravidel výlučné příslušnosti, stanovených v čl. 24 bodu 1 a 5 nařízení č. 1215/2012, jenž je vyžadován povahou těchto pravidel coby výjimky.
- 43 S ohledem na tyto úvahy je třeba zkoumat, zda čl. 24 bod 1 nařízení č. 1215/2012 na jedné straně a čl. 24 bod 5 tohoto nařízení na druhé straně umožňují určit soud příslušný pro rozhodnutí o každém z důvodů odporu, které vznesl N. Reitbauer a další.

K článku 24 bodu 1 nařízení č. 1215/2012

- 44 Co se týče příslušnosti soudů státu, v němž se nemovitost nachází, stanovené v čl. 24 bodu 1 nařízení č. 1215/2012, Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že tato výlučná příslušnost nezahrnuje všechny žaloby týkající se věcných práv k nemovitostem, ale pouze ty žaloby, které spadají do působnosti nařízení č. 1215/2012 a zároveň směřují jednak k určení rozsahu, obsahu, vlastnictví, držby nemovitosti nebo existence jiných věcných práv k ní a jednak k tomu, aby držitelům těchto práv byla zajištěna ochrana výsad, které vyplývají z jejich právního postavení (rozsudky ze dne 3. dubna 2014, Weber, C-438/12, EU:C:2014:212, bod 42, ze dne 17. prosince 2015, Komu a další, C-605/14, EU:C:2015:833, bod 26, jakož i ze dne 16. listopadu 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 30).
- 45 K tomu, aby byla dána příslušnost soudu členského státu, v němž se nemovitost nachází, tedy nepostačuje, aby se žaloba týkala věcného práva k nemovitosti nebo aby měla spojitost s nemovitostí. Naopak je třeba, aby byla žaloba založena na věcném právu, a nikoliv na závazkovém právním vztahu (rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 34).
- 46 Zaprvé, pokud jde o důvod odporu směřující k určení zániku pohledávky E. Casamassimy započtením, je třeba poznamenat, že prostřednictvím takového návrhu má N. Reitbauer a další za cíl v podstatě zpochybnit existenci pohledávky, která byla vůči nim namítána v rámci rozdělení ceny dosažené soudní dražbou.
- 47 I když je pravda, že existence pohledávky posloužila jako základ pro zřízení zástavního práva k nemovitosti a následnému výkonu, není tento návrh na započtení podložen věcným právem. Otázka, zda pohledávka E. Casamassimy vůči jeho dlužníci zanikla započtením, nesouvisí tedy s důvody, jež umožňují založení výlučné příslušnosti soudů místa, kde se nemovitost nachází, a sice nezbytností provést ověření, šetření a znalecké posudky na místě (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. prosince 2015, Komu a další, C-605/14, EU:C:2015:833, bod 31, jakož i citovaná judikatura).
- 48 Zadruhé, pokud jde o důvod, pomocí kterého N. Reitbauer a další zpochybňují opodstatněnost notářského zápisu o uznání dluhu, jenž byl pořízen mezi E. Casamassimou a paní C. dne 13. června 2014 a který posloužil jako základ pro nucený výkon rozhodnutí, a návrh N. Reitbauera a dalších, aby soud určil relativní neúčinnost tohoto zápisu vůči nim, je třeba podotknout, že zkoumání takové argumentace nevyžaduje posouzení skutkového stavu ani uplatnění pravidel a zvyklostí místa, kde se nemovitost nachází, která mohou být důvodem pro založení příslušnosti soudu členského státu, v němž se nemovitost nachází (rozsudek ze dne 10. ledna 1990, Reichert a Kockler, C-115/88, EU:C:1990:3, bod 12).
- 49 Takový důvod odporu, který předkládající soud klade na roveň pauliánské odpůrčí žalobě, má svůj základ ve věřitelském právu, tedy v osobním právu věřitele vůči jeho dlužníkovi, a jejím cílem je ochránit zajišťovací právo, které může věřitel mít ve vztahu k majetku dlužníka (rozsudek ze dne 4. října 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, bod 40).

50 Jak rovněž uvedl generální advokát v bodě 58 svého stanoviska, posouzení otázky, zda jsou podmínky takové žaloby splněny, tudíž nepředpokládá posouzení, jež by bylo striktně spojeno s místem, kde se nemovitost nachází a které by odůvodnilo založení výlučné příslušnosti soudů členského státu, v němž se tato nemovitost nachází.

K článku 24 bodu 5 nařízení č. 1215/2012

51 Na úvod je třeba připomenout, že podle tohoto ustanovení pro řízení, jejichž předmětem je výkon rozhodnutí, mají bez ohledu na bydliště stran výlučnou příslušnost soudy členského státu, v němž byl nebo má být výkon rozhodnutí proveden.

52 Podle judikatury Soudního dvora spadají do působnosti čl. 24 bodu 5 nařízení č. 1215/2012 žaloby, jejichž cílem je získání rozhodnutí v řízeních týkajících se použití síly, donucení nebo zabavení movitého nebo nemovitého majetku za účelem zajištění účinného provádění rozhodnutí a aktů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. března 1992, Reichert a Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, bod 28).

53 Zprv, co se týče důvodu odporu vzneseného N. Reitbauerem a dalšími, jež směřuje k určení zániku pohledávky E. Casamassimy započtením, je třeba poznamenat, že zkoumání opodstatněnosti takového návrhu je vzdáleno otázkám týkajícím se provedení nuceného výkonu jako takového.

54 Jak přitom vyplývá z judikatury Soudního dvora, zvláštnost vazby vyžadovaná v čl. 16 bodu 5 Úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ve znění následujících úmluv o přistoupení nových členských států k této úmluvě, jejíž ustanovení byla převzata do čl. 24 bodu 5 nařízení č. 1215/2012, implikuje, že účastník řízení se nemůže dovolávat příslušnosti, kterou toto ustanovení svěřuje soudům místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn, aby se tyto soudy na základě výjimky zabývaly sporem, který spadá do příslušnosti soudů jiného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. července 1985, AS-Autoteile Service, 220/84, EU:C:1985:302, bod 17).

55 Zadruhé, co se týče důvodu odporu, který předkládající soud klade na roveň pauliánské odpůrčí žalobě, je třeba poznamenat, že N. Reitbauer a další prostřednictvím tohoto důvodu nezpochybnují akty orgánů pověřených nuceným výkonem rozhodnutí jako takové, takže taková žaloba nevykazuje vyžadovaný stupeň blízkosti s tímto výkonem, aby odůvodnil použití pravidla výlučné příslušnosti, stanoveného v čl. 24 bodu 5 nařízení č. 1215/2012.

56 Za těchto okolností, a aby byly předkládajícímu soudu poskytnuty všechny užitečné informace pro rozhodnutí sporu, jenž mu byl předložen, je třeba zkoumat, stejně jako to učinil generální advokát, zda čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení č. 1215/2012 neposkytuje právní základ pro mezinárodní příslušnost tohoto soudu, pokud jde o pauliánskou odpůrčí žalobu.

57 Podle tohoto ustanovení osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn.

58 Soudní dvůr již v této souvislosti rozhodl, že pokud je pauliánská odpůrčí žaloba podaná na základě věřitelských práv vzniklých ze závazků přijatých uzavřením smlouvy, spadá pod pojem „[smluvní věci]“ ve smyslu čl. 7 bodu 1 písm. a) nařízení č. 1215/2012 (rozsudek ze dne 4. října 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, bod 44).

59 Jak v podstatě tvrdil N. Reitbauer a další i Evropská komise na jednání vzhledem k tomu, že druhý důvod odporu, který předkládající soud klade na roveň pauliánské odpůrčí žalobě, je v projednávané věci formulován za účelem určení relativní neúčinnosti zástavního práva k nemovitosti, zřízeného ve

prospěch E. Casamassimy paní C., vůči společnosti Reitbauer a dalším, přičemž paní C., je společnou dlužnicí, k níž byl každý z těchto věřitelů smluvně vázán, mohlo by být kritérium místa bydliště žalovaného doplněno kritériem místa, které připouští čl. 7 bodu 1 písm. a) nařízení č. 1215/2012.

- 60 Takové kritérium odpovídá s ohledem na smluvní původ vztahů mezi věřiteli a paní C. jak požadavku právní jistoty a předvídatelnosti, tak cíli řádného výkonu spravedlnosti
- 61 Bylo by tudíž přípustné, aby nositelé věřitelských práv vyplývajících ze smlouvy podali pauliánskou odpůřčí žalobu u soudu „místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn“, neboť toto místo je místem, které připouští čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení č. 1215/2012. V projednávané věci je cílem N. Reitbauera a dalších dosáhnout prostřednictvím druhého důvodu ochrany jejich zájmů při plnění povinností vyplývajících ze smluv na renovační práce, uzavřených s paní C. Z toho plyne, že „místem, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn“ je v souladu s čl. 7 bodem 1 písm. b) tohoto nařízení místo, kde podle těchto smluv byly tyto renovační práce poskytnuty, tj. v Rakousku.
- 62 S ohledem na tyto úvahy je třeba na položené otázky odpovědět, že čl. 24 body 1 a 5 nařízení č. 1215/2012 musí být vykládán v tom smyslu, že odpůřčí žaloba věřitele proti rozdělení výtěžku soudní dražby nemovitosti znějící na jedné straně na určení zániku pohledávky započtením s konkurenční pohledávkou, a na druhé straně na určení relativní neúčinnosti zástavního práva k nemovitosti zajišťujícího vymožení této posledně uvedené pohledávky, nespadá do výlučné příslušnosti soudů členského státu, v němž se nemovitost nachází nebo soudů místa nuceného výkonu rozhodnutí.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 24 bod 1 a 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že odpůřčí žaloba věřitele proti rozdělení výtěžku soudní dražby nemovitosti znějící na jedné straně na určení zániku pohledávky započtením s konkurenční pohledávkou, a na druhé straně na určení relativní neúčinnosti zástavního práva zajišťujícího vymožení této posledně uvedené pohledávky, nespadá do výlučné příslušnosti soudů členského státu, v němž se nemovitost nachází nebo soudů místa nuceného výkonu rozhodnutí.

Podpisy.